

Ташаббус
ҳамиша ибрат ва
ўрнак бўлади

2-с.

Интилиш ва истак
ишончга айланди

Кимдадир маблағ йўқ, кимдадир ишонч. Ҳар бири билан индивидуал ишладик. Субсидия ва кредит ажратдик.

3-с.

ЎЗБЕКИСТОН МАҲАЛЛАЛАРИ УЮШМАСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ, МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ ГАЗЕТАСИ

2025 йил
11 январь,
шанба

№3
(2227)

www.uzmahalla.uz

Маҳалла

БУГУНГИ
СОНДА:

Тадбиркорлик
қилмоқчи, аммо
кредит фоизи
баланд

“Кўпинча йигит-қизлар мактабни битириб, ишни нимадан бошлашни ўйлаб қолишади. Ёнимга келиб, маслаҳат сўрашади. Аксариятига имтиёзли кредит олиб, тадбиркорликни бошлашни тавсия қиламан. Бироқ уларнинг кўпчилиги кредитлар фоизи баландлигини айтади”.

4-с.

“Маҳалла банкири”
иш бошлади

Президент ташаббуси билан жорий йилнинг 1 февралига қадар аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромадини ошириш бўйича туман банклари филиалларида “маҳаллабай” ишлаш бўлимлари ташкил этилиб, уларга “маҳалла банкирлари” тайинланади. Шунингдек, ҳар бир маҳаллада улар билан бирга ишлайдиган “ёрдамчи-агентлар” танлаб олинади.

5-с.

“Разгон”:
фирибгарлар
фириби янгича
тус оляпти

Трейдерлик фаолияти бевосита биржа савдолари билан боғлиқ бўлиб, унда муайян қонун-қоидалар, молиявий билимларга таянган ҳолда савдо операцияларни амалга ошириш лозим. Акс ҳолда пулларингиздан айрилиб қолишингиз мумкин. Чунки биржа савдолари таваккалчиликка асосланган. Шу сабабли айни мавзу бўйича турли хил хабарларга алданиб қолманг.

6-с.

Даво вақтида
бўлса, асорати
бўлмайди

Ҳар йили 30-50 ёшдаги аёлларда бачадон бўйни саратони скрининги одам папилломаси вирусини полимераз занжирли реакция текшируви усули орқали аниқлаш ҳамда суюқлик цитологияси усулида текшириш йўли билан амалга оширилади. Манфий натижа аниқланганда, улар 10 йилдан сўнг қайта текширувдан ўтказилади. Натижа мусбат бўлганда қўшимча текширувга йўналтирилади.

8-с.

Бизни иқтимоий тармоқларда қузатиңг!

@mahalla_raislari

@mahalladosh_1

@mahalladosh

Газетанинг телеграмдаги «uzmahallabot»га ўтиш учун QR-кодни сканерланг!

МАҚСАД

“Маҳалла тўғрисида”ги қонун — зарурат!

Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси ташкил этилганига бир йил бўлганига қарамай, маҳаллаларда эзгу ташаббуслар илгари сурилди.

“Маҳалла еттилиги” фаолиятини тартибли йўлга қўйиш орқали аҳоли муаммолари йиғиннинг ўзида ечим топишига шароит яратилди.

■ Санжар ИСМАТОВ.

Уюшма 2025 йилда ҳам қатор мақсадларни ўз олдига қўйган. Хусусан:

- янги таҳрирдаги “Маҳалла тўғрисида”ги қонун ҳамда “Маҳалла раиси сайлови тўғрисида”ги қонун қабул қилинади;
- маҳаллани 2030 йилга қадар ривожлантириш Концепцияси ишлаб чиқилади;

- 2025 йил февраль-май ойларида 9 452 та маҳалла раислари сайлови ўтказилади;
- Маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан 1 500 та кам таъминланган оила уйларига ҳамда чекка ҳудудлардаги 1 000 та маҳалла биноларига қуёш панеллари ўрнатилади;
- бориш қийин бўлган, чегара ва тоғли ҳудудларда

- жойлашган 2 300 та маҳаллада аҳолига онлайн хизматлар кўрсатиш бўйича инфокиосklar ўрнатилади, хизматлар сони 100 тага етказилади;
- 1 000 тадан ортиқ “Маҳалла сервис компанияси” фаолияти йўлга қўйилади, аҳоли кўрсатилаётган хизмат турлари 23 турдан 31 тага ошади;
- “маҳалла еттилиги” аъзоларини лавозимга тайинлаш, лавозимидан озод этиш ва бошқа ҳудудларга ротация қилишни маҳалла раиси билан келишилган ҳолда амалга ошириш тизими йўлга қўйилади.

ФАРОВОН
ТУРМУШ
САРИ ИЛДАМ
ОДИМЛАЯПМИЗ

“Олдимизда турган энг биринчи масала – маҳаллалардаги ҳақиқий ҳолатни, камбағалликда кун кечираётган, ҳар томонлама кўмакка муҳтож аҳоли қатламни аниқлаб олишдан иборат. “Маҳалла еттилиги” билан биргаликда вазиятни ўрганиб, фуқаро ҳақиқатдан ҳам ҳар томонлама камбағал деб топилганда, мутахассислар “фуқаробай” шаклда индивидуал дастур ишлаб чиқишади. Кимдадир психологик ёрдам керак, кимнингдир фарзанди тиббий кўмакка муҳтож”.

7-саҳифада.

ТАШАББУС

“Энг яшил маҳалла”га
500 миллион сўм!

“Ўзбекистон-2030” стратегиясини “Атроф-муҳитни асраш ва “яшил иқтисодиёт” йилида амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги Президент фармони лойиҳаси эълон қилинди.

Аҳолисининг ярми “яшил оила” мақомини олган маҳаллаларда “Энг тоза маҳалла” ва “Энг яшил маҳалла” танловлари ўтказилади. Ҳолиб бўлган маҳаллалар жамғармасига болалар майдончасини қуриш, яшил боғ яратиш ҳамда чиқинди йиғиш майдончаларини қуриш ва чиқинди контейнерларини ўрнатишга 500 миллион сўм ажратилади.

Маҳаллаларнинг экологик қиёфасини яхшилаш борасида “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси ва “Менинг боғим” лойиҳаси доирасида 200 миллион туп дарехт ҳамда буталар экилади. “Экофаол фуқаро” ҳаёт тарзини кенг тарғиб қилишга қаратилган “Бир миллион яшил оила” умуммиллий ҳаракати йўлга қўйилади.

Бу жараёнда бир сутка давомида камида ўн минг қаддам юриш тарғиб қилинади. Юқори кўрсаткичларга эришганларга “Экофаол фуқаро” мақоми берилиб, улар учун давлат хизматларидан фойдаланишда 10 фоиз чегирма ва давлат улуши 50 фоиздан юқори бўлган банкларда истеъмол кредитини олишда чегирма тақдим этилади.

Оиланинг барча вояга етган аъзолари “Экофаол фуқаро” мақомини олганда, ушбу оиллага “яшил оила” мақоми берилиб, бундай оилалар ўртасида ҳар йили лотерея орқали 14 та электромобиль ўйналади.

Давлат дастури лойиҳасига кўра, 32 та шаҳарда пиёда ва велосипедда сайр қиладиган “СОЯЛИ САЙР КЎЧАЛАРИ” тармоғи яратилади.

64 та маҳаллада дарахтларни замонавий сув тежовчи технологиялар орқали СУҒОРИШ ТИЗИМИ жорий этилади.

“ЯШИЛ ТАДБИРКОР” платформаси ишга туширилади ва уларни қўллаб-қувватлаш тизими яратилади.

ТАЖРИБА

Ташаббус ҳамиша ибрат ва ўрнак бўлади

Маҳалланинг ўсиш нуқтаси тўғри танланса ва қўллаб-қувватланса, натижа кутилганидек бўлади. “Драйвер”имиз — боғдорчилик ва чорвачилик. Бунинг ортидан маҳаллада яшовчилар бандлиги таъминланиб, яхши даромад топапти.

■ Фарҳод МАМАТОВ, Тўрақўрғон туманидаги “Тошлоқ” маҳалласи раиси.

Изланган, ҳаракат қилган одам кам бўлмайди. Маҳаллада яшовчи Турдимат Мирзақулов ана шундай ҳаракати ортидан кадр топганлардан. Ховлисидаги 3 сотих майдонда қўйхона қуриб, чорвачилик йўналишида фаолият бошлаган. Ҳозир ўртача 100 бош қўй сақлайди. Шунинг ортидан рўзғор бутлиги, оила фаровонлиги таъминланган.

Дарҳақиқат, охириги 2 йилда чорва билан шуғулланадиган 20 нафар йирик тadbиркор пайдо бўлди. 511 та хонадоннинг қай бирига кирсангиз, албатта, олди 50-100 бошгача, аксариятида ўртача 4-5 бош қўй парваришланаётганига гувоҳ бўласиз. Уларга кредит бериш ва тажрибали тadbиркорларга бириктириш орқали соҳани оммалаштирдик. 11 гектар ер ижара асосида фойдаланиш учун ажратилди. Йил бошида рўйхатга олинган 60 нафар ишсизнинг бандлиги таъминланди.

Ишсиз сифатида рўйхатга олинган Турсуной Исоқова қўлида хунари бору имконияти йўқ эди. Унга тикув машинаси олишда кўмаклашдик. Зоҳида Маҳқамовага чорвачилик йўналишида кредит хисобидан 6 бош қўй берилди. Зарифа Жўраева 10 миллион сўм маблағ эвазига паррандачилик йўналишида фаолият бошлади.

Ўз навбатида инфратузилма яхшиланиб борапти. Хашар йўли билан 3,2 километр ички йўл тўлиқ асфальтланди. Ҳомийлик асосидаги

маблағни шакллантиришга маҳалла тadbиркорлари биринчилардан бўлиб қўл чўзишди. Чорвачилик билан шуғулланиб келаётган

Абдумажид Қорабоев, Ҳайдарали Мирзақулов, ака-ука Турдимамат ва Нейматилла Нуриддиновлар ташаббусига бошқа фуқаролар қўшилди.

Ҳўжалик моллари дўконидан иш юритаётган Муҳибилло Пўлатов йўл четларини текислаш ва ариқларни бетонлашга ўз ҳисобидан 24 тонна цемент ажратди. Пудратчи ташкилот – “Фарғона обод йўллари” хусусий корхонасининг техника ва йўлсозларига маҳалла ёшлари ёрдамлашди. Бу ташаббусимиз бошқа маҳаллаларга ибрат бўлди. Масалан, “Сарой” маҳалласи аҳолиси бирлашиб, йўлларни асфальтлади.

■ Давлат дастури асосида беш юзга яқин хонадоннинг кафолатланган обихаёт билан таъминланиши кўпчиликлда шукроналик ҳиссини кучайтирди. Ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Жўмладан, жорий йилда 3,2 км. узунликдаги электр тармоғини янгилашни режа қилганмиз.

САЙХУНОБОДДА ЦИТРУС ТРОПИК КЎЧАТЛАР ПАРВАРИШ ҚИЛИНЯПТИ

■ МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

“Сайхунобод тажрибаси” ердан янада самарали фойдаланиш, дехқонлар учун бозор тошинга кўмаклашиш, тadbиркорларни сифатли ўруғ ва дорин воситалари билан таъминлаш, маҳсулот экспортга амалий ёрдам бериш, ерга муносабатини шакллантириш каби муҳим ислохотларни ўз ичига олади.

Сайхунобод туманидаги “Иттифок” маҳалласида бу борада ижобий ишлар амалга ошириляпти. Носиржон Дўсматов “маҳалла еттилиги” кўмағида 40 миллион сўм имтиёзли кредит олиб, хонадонидagi 2 сотих томорқага иссиқхона қурди.

— Бу ерда 2 нафар келиним, ўғлим ва ўзим доимий банд бўлганмиз, — дейди Носиржон Дўсматов. — Гулчилик билан шуғулланаямиз. Бу ерда 10 минг тул пальма ва 1 000 тул қимматбаҳо арча кўчатлари етиштиряпмиз. Дастлабки кутилаётган даромад 60 миллион сўмдан зиёд. Шунингдек, жорий йилда балиқчиликни йўлга қўйишни режа қилганмиз.

Дарҳақиқат, “Сайхунобод тажрибаси” асосида аҳоли томорқасида сабзи, саримсоқ, пиёз, картошка, қарам, қулупнай каби кундалик эҳтиёж учун зарур экинлар, турли гуллар экиб, парваришляпти. Бундан ташқари, хонадонларда томорқага олма ва ток кўчатлари, уларнинг орасига турли кўкат уруғи қадалган. Кўшимча равишда товуқ, қўён, асалари ва соғин сиғир боқилмоқда. Пировардида бу омиқкорлик оилалар даромадини ошириб, аҳолининг ўзини ўзи банд қилишини таъминляпти.

{ МУЛОҲАЗА }

ЖАМОАТ ТРАНСПОРТИДАГИ НОҚУЛАЙЛИК ҚАЧОН БАРҲАМ ТОПАДИ?

2025 йил 1 январдан Тошкентда автобусга нақд пулда тўлов қилиш тўлиқ тугатилди. Бунинг учун фақат инфокиосклар орқали 3 минг сўмга бир марталик чипта олиш ёки АТТО, банк карталари, мобил иловалар орқали тўлов қилиш йўлга қўйилди. Метродан фойдаланувчилар учун йўл кира ҳақи нақд пулда амалга оширилса, картадагидан фарқли бўлди.

■ Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

Аввало, таъкидлаш керакки, электрон тўлов бир қатор афзалликка эга. Биринчиси, йўл ҳақи 1 700 сўмни ташкил қиладди. Бир соат ичида бир нечта автобуслардан фойдаланилса, янада арзонлашади. Масалан, 1 мартасига 1 700 сўм, 2 мартасига 700 сўм, 3 мартасига бепул. Энг муҳими, барча йўловчилар карта орқали тўловни амалга оширишга ўтса, нақд пул муомаласига чек қўйилади. Автобусларда чипта сотувчига эҳтиёж қолмайди.

Бу каби янгилик аҳолига ноқулайлик туғдирмаслиги керак. Аммо юқоридаги ўзгариш ортидан йўловчилар автобус ва метрода йўл ҳақи тўловини амалга оширишда муаммога дуч келяпти. Масалан, автобус хизматидан фойдаланаётган мижозлар чипта сотиб олишда қийналяпти. Чунки барча бекатда бир марталик QR-чипта олиш шохобчаси мавжуд эмас. Тўғри, мобил иловани юклаб олса, муаммо ҳал. Лекин ҳаммада қўл телефон, ин-

тернет бўлмаслиги мумкин-ку?!

Яна бир ноқулайлик — 3 минг сўмлик чипта сотиб олиш учун банкوماتга 1 000 сўмлик қўйиш лозим. Тангалар қабул қилинмайди. Шундай вазиятда сиз 5 ёки 10 минг сўм орқали тўлов қилишга мажбурсиз. Банкومات қайтимни нақд бермайди. Қолаверса, бир вақтнинг ўзида икки ва ундан кўп чипта сотиб ололмайсиз. Ҳар бири учун алоҳида тўлов амалга ошириш керак.

Метродаги тўловларни офлайн шаклда АТТО ва бошқа карталар ёрдамида бажарса бўлади. Бироқ онлайн карта орқали тўлов қилиш мумкин. Лекин айни пайт фақат “Буюк ипак йўли” ва “Мустақиллик майдони” бекатида юз орқали тўлов имконияти бор. Кафт билан бажариладиган хизмат “Олмасор”, “Чилонзор”, “Мирзо Улуғбек”, “Новза”, “Миллий боғ”, “Халқлар дўстлиги”, “Пахтакор”, “Мустақиллик майдони”, “Амир Темур хибони”, “Ха-

мид Олимжон”, “Пушкин”, “Буюк ипак йўли” бекатларида мавжуд ҳолос. Барча бекатларда онлайн чипта орқали тўлов амалга оширса бўлади. Лекин бунинг учун мобил қурилмангиз интернетга уланган бўлиши шарт. Метрополитеннинг бепул интернет тармоғи тўлақонли ишламайди. Тезлик жуда паст.

Хўш, жамоат транспорти тўловидаги бу каби муаммолар қачон барҳам топади?

— Хизматлар янгилик сифатида жорий этилган, — дейди “Тошкент метрополитени” давлат унитар корхонаси матбуот хизмати раҳбари Тўйчи Мирзаев. — Шу сабабли юқоридаги камчиликлардан қўз юмиб бўлмайди. Ҳозирда “Автоматлаштирилган тўлов тизими оператори” компанияси ва “Uzinformat” ташкилоти ҳамкорликда ноқулайликларни бартараф этиш устида ишляпти. Муаммолар босқичма-босқич ҳал этилади. Бунинг учун озрок вақт керак. Бепул Wi-Fi тизими фақат ер ости метро бекатларида мавжуд бўлиб, чиндан тезлик паст. Юқоридаги эътирозлар ўринли. Уни бартараф этиш юзасидан режа ишлаб чиқамиз.

Умид қиламизки, жамоат транспортдан фойдаланиш жараёнидаги ўзгаришлар тез фурсатда янгиликка етиб, ноқулайликлар барҳам топади. Чунки ҳар қандай ўзгариш ва янгилик, аввало, аҳолига қулайлик яратиши керак.

Ёлғиз онага имтиёз борми?

■ МЕНДА САВОЛ БОР...

Жобирхон АЛИХОНОВ, Янги Наманган туманидаги “Бунёдкор” маҳалласи раиси.

— Маҳаллада яшовчи 2 нафар вояга етмаган фарзандини парваришляётган ёлғиз она собиқ турмуш ўртоғидан алимент ундириш бўйича судга мурожаат қилмоқчи. Аммо молиявий имконияти чеклангани учун давлат божни тўлаётган. Бу масалада унга имтиёз борми?

Аброрбек ЭЪЗОЗХОНОВ, “Мадад” ННТ ҳуқуқшуноси:

— Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божни тўғрисида”ги қонунида Фуқаролик ишлари бўйича судларда давлат божини тўлашдан озод этиладиган шахслар рўйхати келтирилган. Унга кўра, даъвогарлар алимент ундириш тўғрисидаги даъво юзасидан судларга мурожаат қилганида давлат божидан озод этилади.

Демак, болалар онада бўлса ва она судга алимент учун ариза берса, бож тўламайди. Лекин бу — судга умуман бож тўланмайди, дегани эмас. Суд алимент ундириш бўйича қарор чиқарганидан сўнг белгиланган сумма жавобгардан ундирилади.

Нотариал ҳаракатларни рўйхатдан ўтказиш реестрида киритилган давлат божни суммаси, сумма тўланганлиги ҳақидаги ҳужжатнинг санаси ва рақами кўрсатилади.

Тўловчилар давлат божини тўлашдан озод этилган ҳолларда, тегишли ҳужжатларга (реестрларга, дафтарларга ва бошқа шу қабиларга) тасдиқловчи ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари илова қилинган ҳолда белги қўйлади, бундан пенсиялар ва нафақалар олиш учун ишончномаларни тасдиқлаш ҳоллари мустасно.

2025 йилдан бошлаб ҳар икки йилда бир марта “МАРКАЗИЙ ОСИЁ ЭКО ЭКСПО” халқаро кўргазмаси ташкил этилади.

Чиқиндилар утилизацияси, шамол ва қуёш манбаларидан ишлаб чиқилган электр энергияси учун “ЯШИЛ ТАРИФ”лар жорий этилади.

Пахта ва ғалладан бўшаган камида 100 минг гектар ер майдони деҳқончилик учун 200 МИНГ НАФАР аҳолига ижарага берилади.

МЕНДА САВОЛ БОР...

КРЕДИТ ТАРИХИНИ ҚАЕРДАН ОЛСА БЎЛАДИ?

Нодирбек САДРИДДИНОВ,
Бўка тумани:

— Тадбиркорлик билан шуғулланаман. Яқинда фаолиятимни кенгайтириш мақсадида кредит олиш учун банкка мурожаат қилдим. Маълум муддат ўтгач, аризам рад этилди. Мутахассисларнинг билдиришича, кредит тарихим ёмон чиқибди. Қонунга кўра, қандай ҳолда кредит тарихи ёмон ҳисобланади? Бу маълумотни мустақил тарзда олсам бўладими?

Севара ЎРИНБОЕВА,
Адлия вазирлиги ҳузуридаги медиа маркази раҳбари:

— Ҳа, кредит тарихингизни мустақил тарзда олсангиз бўлади. Ҳар бир шахсининг кредит тарихи скоринг тизими асосида баҳолаб борилади. Унда баллингиз қанча юқори бўлса, кредит олиш учун берган аризангиз ижобий ҳал бўлиш эҳтимоли шунча юқори.

Кредит ҳисоботини бир йилда (365 кун) бир марта бепул ва тўлов асосида чекланмаган миқдорда InfoKredit.uz расмий сайти ёки my.gov.uz портали орқали олиш мумкин. My.gov.uz портали орқали 16 875 сўм тўлов қиласиз.

Кредит бюросининг скоринг бали қуйдагича тавсифланади:

- 400-500 баллик натижа "А" гуруҳига мансуб. Бу "аъло" кредит тарихи ҳисобланади. Хавф даражаси кичик бўлгани учун аризагига эътирозсиз кредит ажратилади;

- "Б" гуруҳига кирганлар 300-399 балл эгасидир. Уларнинг хавф даражаси пастлиги учун яхши тарих сифатида малакаланади. Қарз олувчига стандарт шартлар асосида маблағ берилиши мумкин;

- 200-299 балл "С" гуруҳи бўлиб, хавф даражаси ўртача баҳоланади. Қарз берувчига кредит тарихини ўрганиш тавсия этилади. Чунки бу гуруҳдагиларда салбий ва ижобий омиллар мавжуд;

- "Д" гуруҳи ҳисобланган 100-199 балликларнинг скоринг бали ўртачадан паст бўлиб, уларга кичик миқдордаги кредит тақсимланиши мумкин;

- "Э" гуруҳига мансуб 0-99 балл эгаларининг натижаси қониқарсиз. Қарз олувчининг муддати ўтган қарзи ёки салбий кредит тарихи мавжуд. Бу хавф юқори эканини кўрсатади.

Эслатиб ўтамиз, кредит тарихи қарздорнинг сўнгги беш йил ичидаги мажбуриятлари тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олади. Демак, қарзингизни ҳар бир кечиктириб тўлаган пайтларнинг ҳаммаси 5 йилгача сақланиб қолади. Бу 5 йилгача кредит ололмаслигингизга сабаб бўлиши мумкин.

ИНТИЛИШ ВА ИСТАК ИШОНЧГА АЙЛАНДИ

Отамурод ЖУМАНОВ,
Урганч туманидаги "Қўнғирот" маҳалласи ҳоким ёрдамчиси.

Маҳаллада 4 минг 92 нафар аҳоли истиқомат қилади. 263 та хонадон чорвачиликка, 91 та хонадон паррандачиликка, 3 та хонадон асаларичиликка, 311 таси деҳқончилик, боғдорчилик, иссиқхоначиликка, 4 та хонадон хизмат кўрсатишга ихтисослашган.

Маълумки, ишсизлик катта муаммоларга сабаб бўлади. Шу сабабли аҳоли бандлигини таъминлаш энг муҳим вазифага айланган. Иш фаолиятимда асосий эътиборни ишсизлик даражасини камайтиришга қаратяпман.

Дастлабки вақтда осон бўлмади. Хатловда аниқланган ишсизлар орасида ҳаракат қилса, яхши даромад топиш имкониятига эга фуқаролар кўп эди. Масалан, аксариятининг томорқаси бўш ётибди. Шу ерда деҳқончилик қилса, иссиқхона ташкил этса, муаммо ҳал. Аммо кимдадир маблағ йўқ, кимдадир ишонч. Ҳар бири билан индивидуал ишладик. Маблағи йўқларга субсидия ва кредит олиш тушунтирилди. Иккинчи тоифадагиларга илғор тажрибалар ибрат қилиб кўрсатилди. Улардаги интилиш, истак ишончга

айланди. Саъй-ҳаракатлар самарасини ўтган йилги натижада кўриш мумкин. Турли йўналишларда имкониятимизни ишга солиш ҳисобига 2024 йилда 811 нафар аҳолининг бандлиги таъминланди. Эътиборлиси, уларнинг 38 нафари миграциядан қайтганлар. 361 нафар ишсиз фуқаро доимий ва мавсумий ишга жалб этилган бўлса, қолганлар ўзини ўзи банд қилиб, тадбиркорлик йўналишида фаолиятини бошлади. Деҳқон хўжалиги ташкил этган 104 нафар талабгорнинг 4 нафарига субсидия, 62 нафарига имтиёзли кредит, 39 нафарига ер майдони ажратилди. 30 та микро-лойиха ишга туширилди. Жумладан, паррандачилик, асаларичилик, чорвачилик, хизмат кўрсатиш йўналишидаги микролойихалар молиялаштирилди.

Қувонарли жиҳати шундаки, бандлиги таъминланган, тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйган фуқаролар нафақат ўзи ва оила аъзоларини, балки маҳалладошларини ҳам иш билан таъминляпти.

Тараннум кўчасида яшовчи Зубайда Нурлаева "Аёллар дафтари"да ишсизлар рўйхатида турарди. Унга асаларичилик йўналишида 25 миллион сўм имтиёзли кредит берилди. Бу маблағ

эвазига жами 10 та асалари уяси сотиб олди. Ҳозирда йиллик даромади 30 миллион сўмга етди.

"Камбағалликдан фаровонлик сари" дастури доирасида режа ишлаб чиқилган. "Маҳалла еттилиги" кўмагида ҳар бир хонадоннинг иқтисодий аҳолини яхшилаш, оилавий даромадини оширишга эришяпмиз. Ўсиш нуқтамиздан келиб чиққан ҳолда, тадбиркорлиқни ривожлантиришга интиляпмиз. Биргина иссиқхона йўналишида 3 хил турдаги маҳсулот етиштириляпти. Даромад 100-150 миллион сўмини ташкил этяпти.

Нуриддин Йўлдошев 5 сотихли иссиқхонада йил давомида 4 марта ҳосил олишга эришяпти. Энг муҳими, оиланинг асосий даромади шу ердан. Помидор, бодринг, қулупнай етиштиряпти. Миграция бўйича тизимли ишляпмиз. Мисол учун, хорижда меҳнат қилаётган Биллур 1-тор кўчасида яшовчи Раҳматжон ва Отабек Абдуллаевнинг оиласи бағрига қайтаришга эришдик. Ҳар иккови доимий ишга жойланди.

Юқоридаги саъй-ҳаракатлар натижасида 2024 йилда 38 нафар хорижда меҳнат қилаётган фуқаролар оиласи бағрига қайтди. Ишсизлик ва камбағалликдан холи ҳудудга айландик.

ТАЖРИБА

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

ТАЖРИБА АЛМАШИШ ЯНГИ ИМКОНияТЛАРГА ЗАМИН ЯРАТДИ

Арносой туманидаги "маҳалла еттилиги" вакиллари Деҳқонобод туманида бўлиб, каврак ўсимлигини етиштириш ва касаначиликни ривожлантириш борасида тажриба алмашдилар.

Дастлаб "Бўстон" маҳалласидаги касаначилар фаолияти билан танишилди. Айти пайтда марказда чопончилик, тикувчилик, гиламчилик, каштачилик, кўрпа ва кўрпача тикиш

бўйича "устоз-шоғирд" аънаси йўлга қўйилган. 120 нафардан ортиқ хотин-қиз маҳоратли хунаремандлардан сабоқ оляпти. Шундан сўнг, каврак етиштиришга ихтисослашган 12 та маҳалла тажрибаси ўрганилди. Бу соҳа ҳудуднинг "драйвери" ҳисобланади.

Меҳмонлар "Янги Ўзбекстон" маҳалласида яшовчи Юсуф Жўраев хонадониди каврак ўсимлигини етиштиришдан тортиб, маҳсулот олишгача бўлган жараён билан танишишди.

— *Тажриба алмашиш жараёнида кўп янгиликларга эга бўлдик, — дейди Арносой туманидаги "Бўстон" маҳалласи раиси Файзулло РАҲМОНОВ. — Каврак маҳсулотининг ҳар биттасидан 5-10 граммгача ҳосил олиш мумкин экан. Бир килограмми бозорда 300 доллардан сотилади. Шу боис маҳаллада каврак етиштириш тажрибасини йўлга қўйиб, камбағал оилаларнинг бандлигини таъминлашга эришмоқчимиз.*

ФИКР

Карталар сонини чеклаш фирибгарликнинг олдини оладими?

Марказий банк банклар томонидан битта жисмоний шахсга (битта ЖИШНИРГА) карталар сонини битта банкда 5 тагача, барча банкларда 20 тагача эмиссия қилиш мумкинлиги бўйича вақтинчалик тартиб ишлаб чиқди.

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

Мазкур тартиб хизмат доирасида фойдаланиш учун бўлиб, тижорат банкларига ижро учун жўнатиш. Амал қилиш муддати 2025 йилнинг 1 январидан 31 декабрга қадар этиб кўрсатилган.

Катта эҳтимол билан бу ўзгариш ва чеклов фирибгарликнинг олдини олишга қаратилган. Англаганингиздек, ният эзгу. Аммо бу билан муаммо ҳал бўладими?

Мутахассислар фикрига кўра, вақтинчалик тартиб қўтилган натижани бермайди. Чунки фирибгарларнинг 20 тадан ортиқ картага ҳужум қилиш эҳтимоли кам. Киберҳужумлар, одатда, асосий картага қаратилади. Шу сабабли банк карталари хавфсизлигида

асосий эътибор киберхавфларга қаратилиши лозим!

Асосий картада доим маблағ бўлади ёки унда пул айланади. Шунинг учун фирибгарларга асосий карта қизиқарлироқ ва фойдали объект ҳисобланади. Ҳақиқий хавф жуда

кўп карталар очилиши эмас, балки уларнинг хавфсизлик даражаси билан ўлчанади. Шу боис хавфсизлиқни кучайтириш учун фойдаланувчиларнинг асосий карталарига алоҳида эътибор қаратиш лозим. Қўшимча карталарнинг сони чекланиши билан фирибгарлик ҳолатлари камаймаслиги мумкин.

Чунки фирибгарлар асосий пул айланмалари бор карталарни нишонга олади.

Юқоридидаги фикр қанчалик асосли? Марказий банк департаменти раҳбари Акмалжон Назаровнинг таъкидлашича, бу тартиб фуқаролар хавфсизлигини ўйлаб, фирибгарларга алданиб қолмаслиги учун ишлаб чиқилган.

Карталар сони кўп бўлгани учун фуқаролар гоҳида қанча пул чиқиб кетганидан беҳабар қоляпти. Ўз картасига бошқа бировнинг картасидан пул келиб тушгани ва у хорижга чиқиб кетганини сезмай қолиш натижасида билиб-билмай фирибгарнинг шеригига айланапти.

Юқоридидагилардан хулоса қилиш мумкинки, фирибгарлардан ҳимояланиш учун мақбулроқ чоралар кўриш керак. Масалан, биринчи навбатда фуқаролар ўртасида молиявий саводхонлиқни ошириш, огоҳликка даъват этувчи тарғибот тадбирларини кўпайтириш лозим.

Ўзбекистонда
куёш ва шамол
электр станциялари
учун МАҲАЛЛИЙ
МАҲСУЛОТЛАР
етказиб берилади.

Малайзиядаги
Беруний ва
Фирдавсийнинг
ҚАДИМИЙ КЎЛЁЗМАЛАРИ
нусхалари юртимизга
келтирилади.

Меҳнати самарали
деб топилган
тиббийёт ходимларига
УСТАМА
ТЎЛАНАДИ.

Тадбиркорлик қилмоқчи, аммо кредит фоизи баланд

Маҳалламиз аҳолисининг тахминан 40 фоизи ҳунармандчилик, устачилик билан шугулланади. Ота-оналар фарзандлари замонавий касобларни эгаллашунига қадар уларни кафел терини, эшик-ром ясаши, ўрнатилиш бўйича моҳир усталарга шогирдликка беради.

Аминжон СУБҲОНОВ,
Самарқанд туманидаги
“Бадал” маҳалласи
ёшлар етакчиси.

Болалар мактаб
давридан
бошлаб,
ўқишдан
бўш вақтида
катталарга ёрдамлашиб,

хунари ўрганади.

Ҳозир хонадонларга
бир-биридан чиройли
нақшинкор эшик-ромлар
ўрнатиб, одамлар
орасида танилган уста-
ёшларимиз талайгина.
Амир Абдуҳалимов
ушбу хунари орқали
кўпчилиكنинг эътиборига
тушган. “Хунари — туганмас

бойлик”, деб бекорга

айтилмаган. Хунари
ортидан бу йигит яхшигина
даромад қилади. Ўтган
йилнинг ўзида автомашина
сотиб олди, оила кўрди.
Ёнига шогирдлар
олиб, одамларга қулай
нархда беминнат хизмат
кўрсатяпти.
Анчадан буён эшик-

ром яшаш сирларини
ўрганиб, ниҳоят ўзи яққа
иш бошлашни ният қилган
Бекзод Абдуллаевга
имтиёзли кредит асосида
керакли ускуналарни
олиб бердик. Ҳозир уйда
кичкинагина хусусий
корхона ташкил этган.
Яқинда иш бошлаган
бўлса-да, 3 нафар ёшнинг
бандлигини таъминлади.
Кейинчалик фаолиятини
кенгайтирмоқчи, мен ҳам
маҳалламиздаги яна бир
нечта ишсиз ёшларни унга
бириктиришни кўзлаб
қўйдим.
Етакчилиги фаолиятини
бошлаганимда бошида
қийин бўлди. Ишни,
аввало, ёшларни хатловга
олиб, тоифаларга
бўлиб олиш орқали
уларга тўғридан-тўғри
ёрдам кўрсатиш билан
бошладим. Раҳбарлар ва
ёшлар ўртасида мулоқот
йўлга қўйилди. Масъул
шахсларнинг йигит-қизлар
муаммоси юзасидан
шахсан улар билан
учрашувлари ташкил
этилгани масалаларга
ечим топишда муҳим
аҳамият касб этди. Хусусан,
“Ёшлар дафтари”даги бир
нафар ёшнинг даволаниши
харажати ва яна бир
нафарининг сафарбарлик
чақирув резерви
маблағи тўлаб берилди.
Миграциядан қайтган 7
нафар ёш билан учрашиб,
уларни қийнаётган
масалалар юзасида
суҳбат қилдик. Шундан
бир нафари хорижда

иши яхши бўлгани сабаб
орта қайтди. Қолгани шу
ерда ишлашни маъқул
кўрди. Уларни худуднинг
ўзида доимий иш билан
таъминладик. Айримларига
чорвачилик ва деҳқончи-
ликни бошлаши учун
имтиёзли кредит олиб
берилди.

Ижтимоий ходим билан
ҳамкорликда 11 нафар
ногирон ёшга моддий
кўмак бериб, ишлашга
лаёқати бўлганларининг
бандлигини таъминладик.
Бир нафарига эштитиш
мосламаси олиб берилди.
Меҳнатга лаёқати бор
қизимизга тикувчилик
хунарини ўргатиб, тикув
машинаси тақдим этдик.
У оиласига даромад
олиб кириб, ёрдам
бераётганидан мамнун.

Кўпинча йигит-қизлар
мактабни битириб, ишни
нимадан бошлашни ўйлаб
қолишади. Ёнимга келиб,
маслаҳат сўрашади. Акса-
риятига имтиёзли кредит
олиб, тадбиркорликни
бошлашини тавсия қила-
ман. Бироқ уларнинг кўп-
чилиги кредитлар фоизи
баландлигини айтиб, уни
тўлашга кўзи етмаётганини
билдиради. Ёшлар фикри-
дан келиб чиқиб, энди иш
бошлаётган ёш тадбиркор-
ларни қўллаб-қувватлаган
ҳолда, улар учун имтиёзли
кредит фоизини камайти-
ришни тақлиф этаман.
Шунда уларнинг ўзига
бўлган ишончи ортиб, фа-
олиятини бошлашида ҳеч
қандай ваз бўлмасди.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

ДАРОМАД ЯХШИ БЎЛСА, ФАРОВОНЛИК ОРТАДИ

Президент топшириғига асосан, март ойигача республикамиздаги барча маҳаллаларда юзта хонадонда лимон ва узум кўчатларини экиш, кўча ва кўп қаватли тураржойлар атрофида узумзорлар яратиш вазифаси қўйилган.

Бу жараёнда маҳаллаларда экин етиштиришнинг самарадорлигини янада оширишга эътибор қаратилляпти. Хусусан, томорқада тўқсонбости экинларни экиш, очик ва ёпиқ усулда сабзавот, кўкатлар етиштириш, иссиқхонада лимон, мандарин, апельсин ҳамда бошқа цитрус меваларни парваришлаш ҳисобига аҳоли даромадини кўпайтириш мақсад қилинган. Айтиш керакки, доирасида Қизилтепа туманининг “Зиёкор” маҳалласида истиқомат қилувчи Обиддин Очилов ўз ҳовлисидидаги иссиқхонага лимон кўчатларини экиди.

— 25 сотих еримиз бор, ҳозирда 10 туп лимон, 20 туп узум тоқини томорқада парваришляяпмиз, — дейди у. — Бундан ташқари, 20 туп анор, 1 сотихдан зиёд ерда саримсоқниёз, тўқсонбости экинларини етиштиряпмиз. Мавсум давомида 70-80 миллион сўм даромад оламиз. Бунинг учун жуда катта меҳнат талаб этилади, аммо яхши даромад келса, белдаги қувват тугамас экан. Шу деҳқончилик ортидан уйлар кўрдиқ, машина олдиқ, фаровонликка эришдик.

Вилоятда бугунги кунда Сайхунобод, Ўйчи, Зарбдор, Ёнжудов туманлари тажрибалари асосида аҳолининг томорқадан унумли фойдаланиши ҳисобига кўшимча даромад манбалари яратилляпти.

Шаҳноза РУСТАМОВНА.

СЎРАГАН
ЭДИНГИЗ...

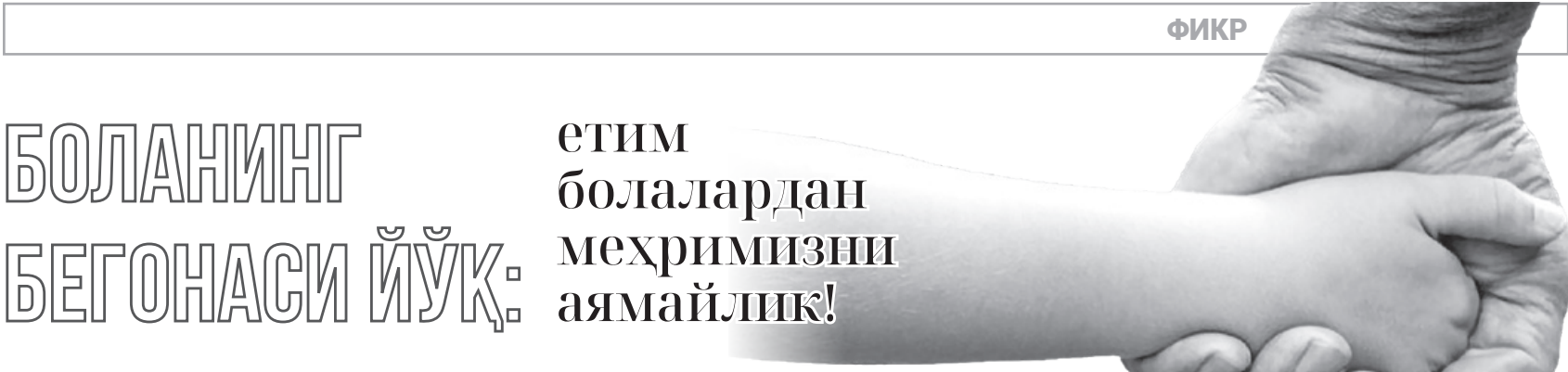
“НОТУРАР ЖОЙДА УЙ КЎРСАМ БЎЛАДИМИ?”

Ёрқин
УМАРОВ,
Тўрткўл
тумани:

— Ёш оиламиз.
Нотураар жой
сотиб олиб, уй
кўрмоқчи эдик.
Айтингчи,
бу вазиятда
уни турар
жой тоифа-
сига расмий-
лаштириш-
нинг иложи
борми? Бунинг
учун кимга
мурожаат
қилиш керак?

Мансурбек НУРИДДИНОВ,
Тўрткўл тумани адлия бўлими
бошлиғи:

— Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 20 апрелдаги тегишли қарори билан тасдиқланган Маъмурий регламентнинг 7-бандига кўра, туман (шаҳар) қурилиш бўлимлари турар жойини нотураар жой тоифасига ёки нотураар жойини турар жой тоифасига ўтказиш (реконструкция қилмасдан) учун рухсатнома расмийлаштиришда, ариза берувчининг сўровига кўра, кадастр паспортини расмийлаштириш ва кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш учун рухсатнома Давлат кадастрлари палатасининг ҳудудий бошқармасига электрон тарзда юборилади. Шунга кўра, Сиз нотураар жойини турар жойга ўтказиш ҳақида ариза беришингиз лозим. Бу аризани Давлат хизматлари марказига ёки электрон шаклда “my.gov.uz” сайти орқали қолдиришингиз мумкин. Юқоридидаги регламентнинг 10-бандига кўра, нотураар жойини турар жойга ўтказишда рухсат беришга доир талаб ва шартлар белгиланган. Нотураар жой авария ҳолатида эмаслиги, уни бошқа шахсга ўтказишга таъқиқ йўқлиги, хонанинг мавсумий ва вақтинча яшаш учун мўлжалланмагани, ижтимоий соҳа объектларида жойлашмагани шулар жумласидандир. Давлат хизмати кўрсатилгани учун базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 фоизи миқдорида йиғим ундирилади.

БОЛАНИНГ БЕГОНАСИ ЙЎҚ:

ЕТИМ БОЛАЛАРДАН МЕХРИМИЗНИ АЯМАЙЛИК!

Меҳрибонлик уйда
бўлганми-
сиз? Бола-
ларнинг
нигоҳи-
га назар
ташлаб,
улар билан
мулоқот
қилганми-
сиз? Ҳеч
бир инсон
бу ерга
бормай
туриб, тар-
бияланув-
чиларнинг
ҳолатини,
ҳис-туй-
ғусини ўз
танасида
ҳис эта ол-
майди.

Шаҳноза
ХАЛИЛОВА.

Нимани ўйлаб, нимани
сўзлаётганига эътибор
берсангиз, улар ҳали
болаликнинг беғубор
давлари тугамай, эрта
улғайиб қолганига ғувоҳ
бўласиз...

Албатта, ҳар бир гўдак бу
ёруғ дунёга келар экан, унга
ҳамма ота-онаси бағрида
яйраб ўссин, бахтли-саодат-

етимликка маҳкум қилган.
Натижада Меҳрибонлик
уйида улғаяётган болалар
кўнглида оилага бўлган
интилиш, ота-она соғинчи
йиллар давомида ўқсиниш
туйғусини пайдо қилади.

Мана шундай ҳолатлар-
нинг олдини олиш — бугун
асосий масалага айланди.
“Болаларни ижтимоий
ҳимоя қилиш тизимини
янада такомиллаштириш
чора-тадбирлари тўғриси-

ли бўлсин, деб тилак билди-
ради. Фарзандаг ўз ота-она-
си берадиган меҳр, эътибор,
тарбиянинг ўрнини ҳеч
нарсга тўлдиролмайди. Аф-
суски, жамиятимизда турли
сабабларга кўра, ота-онасиз
ёки боқувчисиз қолиб кета-
ётган болалар ҳам бор. Улар
давлатнинг ғамхўрлиги ости-
да — Меҳрибонлик уйларида
тарбия топади.

Бирок бу манзилда тар-
бияланаётган болаларнинг
ҳаммаси ҳам чин етим ёки
ота-онасининг қаровисиз
қолган болалар эмас. Айрим
ота-оналар (агар шундай
аташ мумкин бўлса) масъ-
улиятдан қочиб, ўз жигар-
бандини кўра-била туриб

да”ти Президент фармонида
кўра, 2025 йил 1 январдан
бошлаб, Меҳрибонлик уйла-
ри ва болалар уйларида кам
таъминланган оилаларнинг
фарзандларини вақтинчалик
қабул қилиш тартиби бекор
қилинди. Босқичма-босқич
Андижон вилояти, Тошкент
шаҳри ҳамда Самарқанд
вилоятида кичик ҳажмли
болалар уйи ташкил этилади.

2025 йил 1 февралдан
бошлаб, фарзандини
тарбиялашдан воз кечмоқчи
бўлган оналар, шу жумла-
дан, ҳомиладор аёллар учун
болалар уйларида “Оналар
маскани” хизмати йўлга
қўйилади. Бу ерда оналар ва
уларнинг болалари (4 ёшга

тўлмаган) 1 йилгача бўлган
муддатга ижтимоий шартно-
ма асосида вақтинча бош-
пана билан таъминланади.
2025 йил 1 мартдан бо-
шлаб, ёлғиз она (ота)га бир
нафар фарзанди учун бола
3 ёшга тўлгунига қадар мак-
табгача таълим хизматида
фойдаланиш учун БҲМнинг
1 ярим бараваригача (562
минг 500 сўмгача) миқдорда
моддий ёрдам берилади
(бунда моддий ёрдам эги-
закларнинг ҳар бири учун
берилади).

Ижтимоий етимликнинг
олдини олишдаги яна бир
тажриба, бу — болаларни
тўтинган оилаларга бериш
шаклидир. Бу орқали бола-
лар ҳақиқий оила муҳитида
камолга етади, ота-она
меҳрини ҳис этиб улғаяди.
Шу мақсадда Президент
фармонида асосан, 2025
йил 1 февралдан бошлаб,
оилавий болалар уйини
ташкил этиш учун оиланинг
эр ва хотиндан иборат тўлиқ
оила бўлиши талаби бекор
қилинади. 30 ёшга тўлган
фўқароларга оилавий бо-
лалар уйини ташкил этишга
рухсат этилади.

Ижтимоий ҳимояга
муҳтож болалар оилага
тарбияга (патронат) фақат
уларнинг қариндошларига
берилади. Етим болалар
ва ота-она қарамоғидан
маҳрум бўлган болаларнинг
яшаш харажатлари, оилавий
болалар уйини ташкил этган
фўқароларга болани тарби-
ялагани (парваришлагани)
учун ажратиладиган ма-
блағлар тарбияланувчилар
умумий ўрта, ўрта махсус

ва бошланғич профессио-
нал таълим муассасаларини
тамомлашунига қадар тақдим
этилади.

Рақамларга эътибор
берилса, шу йилнинг ўзида
меҳрибонлик ва болалар уй-
ларидан 300 нафар ўғил-қиз-
лар оилавий муҳитга қайтди.
Ҳозирда оилавий муҳитдан
ажралган ҳолда таълим-тар-
бия олаётган яна 500 нафар
бола бор. Президент Шавкат
Мирзиёев топшириғи асоси-
да масъул идоралар Миллий
гвардия тажрибаси асосида
500 нафар болани оилавий
болалар уйига жойлаштириш
ва таълим олиши учун ша-
роит яратяпти.

Халқимиз тарихдан
ҳамиша болажон ва фар-
зандларга меҳрибон бўлиб,
“Бир болага етти маҳалла
ҳам ота, ҳам она” тамойили
асосида яшаб келган. Бун-
дай болажон халқда камол
топган ўғил-қизлар энг сара
фазилятларга эга бўлишган.
Шундай экан, бугун ҳам ҳар
бир инсон ўз олдида жамият-
га келтиришни ўйлаб, шу ма-
қсадда қадам босса, албатта,
юқоридидаги каби жамиятнинг
оғрикли нуқталарига ечим
топилади. Ҳар биримиз
ўз меҳру муҳаббатимизни
қаровисиз қолган, ота-онасиз
бўлган болажонлардан
аямасак, қисқа фурсат-
да Меҳрибонлик уйлари
фаолиятига ҳоҳат қолмайди.
Айтишади-ку, боланинг бе-
гонаси бўлмайди деб.

ЎЗБЕКИСТОН-ХИТОЙ:
иккита гидро тўплаш
станцияси
қурилиши бўйича
келишувга эришилди.

Ўзбекистонда
уй-жой қурилиши
жараёнида
АВТОТУРАРГОХЛАР
ташқил этиш
мажбурий бўлиши
мумкин.

3,5 мингта
оила фарзандлари
олий таълим
муассасасига
ГРАНТ АСОСИДА
қабул қилинади.

СОЛИҚЧИ – КЎМАКЧИ

ҚУЛАЙЛИК

Қонуний фаолият юритилса, барқарорлик таъминланади

Бугунги кунда Шовот туманидаги 55 та маҳаллага 19 нафар солиқ инспектори бириктирилган.

Ромон ОТАЖОНОВ,
Хоразм вилояти солиқ
бошқармаси шўба
бошлиғи.

Улар ҳудудда фаолият юритаётган 915 та юридик шахс, 355 та фермер хўжалиги, 240 та нодавлат нотижорат ташкилоти, 2 272 та ЯТТ, 23 249 нафар ўзини ўзи банд қилган фуқарога, 34 911 нафар жисмоний шахсга, 34 388 та мол-мулк ва 34 281 та ер солиғи ҳамда 1 589 та декларация тўловчиси-га хизмат кўрсатапти. “Қонуний фаолият – барқарор ривожланиш ва хотирjamлик” тамойили асосида туманда тегишли тартибда рўйхатдан ўтмасдан фаолият

юритиб келган 583 та хўжалик юритувчи субъект фаолияти расмийлаштирилди. Ўз навбатида, вақтинчалик молиявий қийинчиликларга дуч келган 342 нафар тадбиркорнинг фаолияти тикланди. Биргина декабрь ойининг ўзида 10 та бўш турган объект ишга туширилиб, 12 та янги иш ўрни яратилди. 13 277 нафар фуқаро ўзини ўзи банд қилиш орқали муайян фаолият турлари билан шуғулланыпти. Ўтган йили “маҳаллабай” ишлаш тизими орқали туман миқёсида 2 млрд. 600 млн. сўмдан ортқ миқдорда қўшимча манба аниқланди. Жисмоний шахсларнинг турар-жой объектларидан 19 млрд. 18 млн. сўм солиқлар ундирилди. Натижада йиғилган сумманинг 10 фоизи, яъни 1 млрд. 901 млн. сўм маҳаллалар бюджетига қолди. – “Маҳалла еттичилиги” таркибига солиқ

инспекторлари қўшилган, энг кўпи бугун – маҳалла ҳудудида фаолият олиб бораётган қонуний савдо ва товарлар савдосига чек қўйилди, – дейди Шовот туманидаги “Асавей”, “Дўстлик” ва “Оқ олтин” маҳаллалари солиқ инспектори Жасур Нуриддинов. – Фаолиятим давомида тадбиркорларга берилган кўмак ва уларни яширин иқтисодиётдан олиб чиқиш эвазига 207 миллион 453 минг сўм миқдорда қўшимча айланмадан олинди. Солиқ ҳисобланди ва бюджетга ундирилди. Тарғибот ишлари давомида 122 та тадбиркорлик субъектининг товар айланмаси ойига 3 млн. 500 минг сўмга ортди.

Қонуний фаолият юритаётган 25 нафар тадбиркорлик субъекти янгидан рўйхатдан ўтказилиб, молиявий қийинчиликка дуч келган 14 та тадбиркорга кўмак берилди. Ишчилар сони ва иш ҳақининг ошгани ҳисобига 50 та корхонада 114 нафар норасмий ишлаган ишчи ҳодимнинг ижтимоий ҳимояси таъминланди. Натижада бюджетга 72 млн. сўмдан ортқ қўшимча даромад солиғи ҳисобланди. Утган йилнинг январь-декабрь ойларида 207 млн. сўм қўшимча манба аниқланди. Маҳалла бюджетига 85 млн. 910 минг сўмни ташқил этди. Келгусида бу борадаги ишларимиз тизимли равишда амалга оширилиб, маҳаллалардаги

солиқ тўловчиларга солиқ хизматлари кўрсатилади, солиқ базасини кенгайтириш, солиқларни ундириш ва маҳалла бюджетининг даромадини шакллантиришдаги самарадорлик кўрсаткичларимиз юқори натижаларни қайд этади. Ҳудудда имконият, салоҳият катта. Шу боис келгусида йирик ишлаб чиқариш корхоналари ҳамда кичик тадбиркорлик субъектлари сони янада ортади. Бир сўз билан айтганда, “маҳалла еттичилиги”нинг жорий этилиши, аввало, аҳоли муаммоларини йиғининг ўзида бартараф этиш, кўплаб масалаларга биргаликда ечим топиш имконини яратди.

“МАҲАЛЛА БАНКИРИ” ИШ БОШЛАДИ

Президент ташаббуси билан жорий йилнинг 1 февралига қадар аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромадини ошириш бўйича туман банклари филиалларида “маҳаллабай” ишлаш бўлимлари ташқил этилиб, уларга “маҳалла банкирлари” тайинланади. Шунингдек, ҳар бир маҳаллада улар билан бирга ишлайдиган “ёрдамчи-агентлар” танлаб олинади.

Худудий банклар ҳамда туман ҳокимлари аҳолини тайёр бизнес лойиҳалари билан таништириб боради, уларни амалга ошириш кўникмалари ўргатилади. “online-mahalla.uz”, “bank-kredit.uz” ва “soliq.uz” ахборот тизимлари интеграция қилиниб, масъулларга юклатилган вазифалар ижроси кунлик таҳлил қилиб борилади.

Ташаббус амалга кўчди. Тошкент вилоятидаги тижорат банкларида 264 та “Маҳалла банкири” штатлари очилди. Шунингдек, жойлардаги ҳар бир маҳаллада улар билан бирга ишлайдиган “ёрдамчи-агентлар” танлаб олинди. Маҳалла банкирлари биринчи галда ўзларига бириктирилган ҳудуднинг бизнес имкониятларини ўрганади. Маҳаллий аҳоли билан суҳбат қилган ҳолда

уларнинг фояларини тижорат лойиҳаларига айлантиради. Фуқароларнинг кредит олиши ва белгиланган тартибда қайтариши, бизнес очиш, ишлаб чиқарилган маҳсулотини сотишга ўргатади, мавжуд лойиҳаларга ҳамроҳлик қилади.

2025 йилда жами 5 миллион 200 минг нафар, жумладан, банклар 3 миллиондан зиёд аҳолини банд қилиши режалаштирилган. Тошкент вилоятида эса 350 мингдан зиёд аҳоли банклар орқали банд қилинади. Шу мақсадда 22 та туман ва шаҳар ҳокимлари ҳамда тижорат банклари раҳбарлари ўртасида аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромадини ошириш бўйича ҳамкорлик шартномалари имзоланди.

Мақсадбек ҚўЧҚОРОВ.

СОЛИҚ КУНДАЛИГИ

2024 йил рўйхатдан ўтган АОС тўловчилар диққатига!

Агар янги ташқил этилган юридик шахсда ёки янги рўйхатдан ўтган яқка тартибдаги тадбиркорда товарларни (хизматларни) реализация қилишдан олинган даромад суммаси рўйхатдан ўтилган санадан то календарь йил тугагунига қадар, 1 млрд. сўмдан ошса, у ҳолда бундай шахслар ҚҚС ва фойда солиғини тўлашга ўтади.

Хўш, бу қандай ҳисобланади? **Биринчи мисол:** Рўйхатдан ўтиш санаси: 2024 йил 1 октябрь; Даромад суммаси: 300 млн. сўм; Йил охиригача кунлар: октябрь – 31 кун, ноябрь – 30 кун, декабрь – 31 кун. Жами = 92 кун. Назорат суммаси: 1 млрд. сўм ÷ 365 кун × 92 кун = 252,05 млн. сўм. Фаолият даври учун 300 млн. сўм даромад суммаси 252,05 млн. сўм назорат суммасидан ошган (300,0 > 252,05). Демак, солиқ тўловчи 2025 йил 1 январдан ҚҚС ва фойда солиғини тўлашга ўтади. **Иккинчи мисол.** Рўйхатдан ўтиш санаси: 2024 йил 1 октябрь Даромад суммаси: 200 млн. сўм Йил охиригача кунлар: октябрь – 31 кун, ноябрь – 30 кун, декабрь – 31 кун. Жами = 92 кун. Назорат суммаси: 1 млрд. сўм ÷ 365 кун × 92 кун = 252,05 млн. сўм. Фаолият даври учун 200 млн. сўм даромад суммаси 252,05 млн. сўм назорат суммасидан ошмаган (200,0 < 252,05). Бу ҳолда солиқ тўловчида 2025 йил 1 январдан ҚҚС ва фойда солиғини тўлаш мажбурияти мавжуд эмас.

Солиқ қўмитаси Ахборот хизмати.

134,8 мингта янги тадбиркорлик субъектлари ташқил этилди

Президентимиз бошчилигида амалга оширилаётган ислохотлар, “маҳаллабай” ва “қорхонабай” ишлаш тизимлари ҳамда соҳани ракамлангирни борасидаги ишлар натижада солиқ тўловчиларини сезиларли даражада оширди.

Дилдора ҲОШИМОВА,
Солиқ қўмитаси
Ахборот хизмати раҳбари.

Хусусан, солиқ органлари республика бўйича бюджетга 199,6 трлн. сўм солиқ тушумларини таъминлаб, 2023 йилга нисбатан 20 фоизга ўсишга эришилди. Туман ва шаҳарлар бюджетига тушумлар 24 фоизга ошди. Худудлар кесимида Тошкент шаҳрида 27 фоиз, Сирдарё вилоятида 25 фоиз, Тошкент вилоятида 23 фоиз юқори ўсиш кузатилди. Жисмоний шахсларнинг мол-мулк ва ер солиқлари 31,4 фоизга (+1,4 трлн. сўм) ўсди. Хусусан, Тошкент шаҳрида (63,6 фоиз), Тошкент вилоятида (42,5 фоиз), Андижон вилоятида (37,6 фоиз), Сурхондарё вилоятида (32,2 фоиз) ўсиш даражаси юқори бўлди. АОСдан 2,8 трлн. сўм туширилиб, ўтган йилга нисбатан 17,5 фоизга (+421,4 млрд. сўм) ўсди. Жумладан, Бухоро (22,8 фоиз), Наманган (22,8 фоиз), Хоразм (22,3 фоиз), Тошкент (20,2 фоиз) ва Андижон вилоятларида (20 фоиз) республика даражасидан юқори ўсди. Фойда солиғи 29,1 фоизга (+11,9 трлн.), жумладан, йирик солиқ тўловчилар бўйича ҳудудлараро солиқ инспекцияси 30,8 фоизга

ва ҳудудларда 19,6 фоизга ўсди. Бу борада Сирдарёда 1,8 бараварга, Қорақалпоғистон Республикасида 1,5 бараварга, Хоразмда 1,4 бараварга тушумлар ўсиб, республика даражасидан юқори. ҚҚС 16,4 фоизга (+5,6 трлн) ўсди. Жумладан, Сирдарёда 39,2 фоиз, Тошкент шаҳрида 31,7 фоиз, Тошкент вилоятида 27,6 фоиз, Жиззахда 25,8 фоиз, Қорақалпоғистон Республикасида 23,7 фоиз ўсди ёки республика даражасидан юқори. Бундан ташқари, солиқ органлари ходимларининг манзилли кўрсатган амалий ёрдамлари натижасида вақтинча молиявий қийинчиликка дуч келган 64,5 мингта кичик тадбиркорлик субъекти фаолияти тикланди, 134,8 мингта янги тадбиркорлик субъектлари ташқил этилди. Шунингдек, тадбиркорлик субъектлари фаолиятида йўл қўйилган хато ва камчиликларни ўз вақтида тузатиш имконини берувчи “Автокамерал” тизими натижасида 37,9 трлн. сўмга иштиёрий равишда қайта ҳисоботлар тақдим этилиб, хатоликлар бартараф этилди ҳамда 13,8 трлн. сўмлик молиявий жарималар қўлланилишининг олди олинди. Бугунги кунда ҳисоб-варақ-фактура ва касса чеклари 100 фоиз электрон

шаклда расмийлаштирилмоқда. Бу маълумотлар ҳисоботларда автоматик ақс этиб, уни автоматлаштириш даражасини оширишда энг муҳим восита бўлди. Ҳисоботларни автоматлаштиришга оид айрим фактлар: ҚҚС 93 фоиз, ер, мол-мулк солиқлари ҳамда АОС ҳисоботи 100 фоиз автоматик шаклланыпти. ЭХФлар бўйича жами товар айланмаси 2023 йилга нисбатан салкам 17 фоизга ўсди (ҚҚС билан), онлайн-НКТ орқали 1 мил-

лиардан ортқ чек расмийлаштирилиб, улар бўйича айланма 261,1 трлн. сўмни ташқил этди. “Қуёшли хонадон” хизмати орқали 10,2 минг нафар фойдаланувчига 11,6 млрд. сўм, “Ижтимоий кешбэк” хизмати орқали 135,7 мингта фойдаланувчига 24,6 млрд. сўмлик субсидия бюджетдан қайтарилди. Шунингдек, харидорларга берилётган онлайн чеклар таҳлили орқали қайси ҳудудда қандай дориларга талаб кучайган-

лигига қараб, касалликларни олдини олишга қарши тезкор қарор қабул қилиш имконияти яратилди. Бу яқин келажакда ҳар бир маҳсулот бўйича истеъмол эҳтиёжи ҳақидаги маълумотларни таҳлил қилиш имкони пайдо бўлади. Бу эса бюджет маблағлари тақсимида аҳоли эҳтиёжига қараб, истеъмол товарлари импорт-экспорти, ишлаб чиқариш ёки етиштириш ҳажмининг олдиндан белгилашга имкон беради. Тадбиркорларнинг барқарорлик рейтингига ҳар бир тадбиркор ўз ўрни ва баҳосини реал вақтда билиб бориши мумкин бўлди. Ҳозирда “Тадбиркорлик субъектларининг барқарорлик рейтингини” электрон онлайн платформасида жами 520,6 мингта тадбиркорлик субъекти баҳоланган. Бугун тадбиркорликка яратилган қулай шароитлар сабаб, тадбиркорлар билан ҳамкорлик янги босқичга кўтарилди. 31 минг тадбиркор барқарорлик рейтингини яхшилаб, ҳалол тадбиркорлар сафини кенгайтирмоқда. Умумий юқори рейтингдаги тадбиркорлар сони 4,5 бараварга кўпайиб, жами 7,5 мингдан ошди. ААА рейтингдаги тадбиркорларнинг 1107 тасига 1,9 трлн. сўмлик ҚҚС суммаси 1 кунда текширувларсиз қайтариб берилган.

Йил якунигача
Ўзбекистонда
“АИ-80” бензинини
сотиш
ЧЕКЛАНИШИ МУМКИН.

“МУТОЛАА”
ЛОЙИХАСИ: энг кўп
китоб ўқиган китобхонга
электромобиль
совға қилинади.

Янги туғилган
болалар учун
ДЕПОЗИТЛАРНИ
ОЧИШ ташаббуси
илгари сурилмоқда.

“РАЗГОН”

фирибгарлар фирибни янгича тус оляпти

Сўнгги вақтларда фирибгарликнинг турли
виртуал шакллари авж олмоқда.

**Мақсадбек
ҚУЧҚОРОВ.**

Хатто ҳуқуқ-тартибот
идоралари, хусусан, ички
ишлар органлари раҳ-
барлари номидан телеграмда
сохта аккаунт очган ҳолда
фуқароларга турли муро-
жаатлар юбориш ҳолатлари
учраяпти.

Унутмаслик керакки,
тизимдаги бирор бир раҳбар
сизга телеграм орқали муро-
жаат қилмайди ҳамда сиздан
ўз ҳисобингиздан пулни
бошқа ҳисобга қўйишингиз-
ни, нақд кўринишида кимга-
дир тақдим этишингизни
сўрамайди.

Шу кунларда биткоин
ва бошқа криптовалюталар
нархи юқорилаши билан
шу соҳадаги фирибгарлар
фаоллашиб қолди. Шундай
фирибгарликлардан бири –
ижтимоий тармоқлар ҳамда
телеграм мессенжерлардаги
турли гуруҳ ва каналларда
“Разгон” номи остида трей-
дерлик, крипто-активлар
савдоси орқали қисқа муддат
ичида кескин бойиб кетиш
мумкинлигини таъкидлаш
орқали инсонларни алдаб,
пулларини ўғирлашга ҳара-
кат қилляпти.

**Хўш, “разгон” ўзи нима?
Ички ишлар вазирлиги тез-
кор-қидирув департаменти**

Киберхавфсизлик маркази
ходими **Лочинбек Атоев**нинг
маълум қилишича, “разгон”
мавзуси ижтимоий тармоқ
фойдаланувчилари ўртасида
янги талқин этилган, яъни
муайян бир биржадаги то-
вар-маҳсулот ёки крипто-ак-
тивнинг бир вақтнинг ўзида
кескин ошиб боришидир.

Мутахассиснинг таъкид-
лашича, “Разгон” номи остида
тезда бойиб кетиш ҳақида
тарқатилаётган хабарлар
ҳақиқатга мос келмайди.
Сабаби, тезда бойиб кетиш
ёки бир вақтнинг ўзида
катта даромад олиш бирор
алгоритмга ёки молиявий
билим ва қоидаларга тўғри
келмайди. Қолаверса, ўрга-
нишлар давомида “Разгон”
номи остидаги профилларда
тарқатилаётган ахборотлар-
нинг ишончлилигини тас-

диқловчи маълумотлар мав-
жуд эмаслиги, профилларда
биржа савдоларда қимматли
қоғозлар, крипто-активлар
ва товарларнинг муайян вақт
оралиғидаги ўсиш-камайиш
тенденциялари нусхалари
жойлаштирилгани аниқлан-
ган.

Маълумки, бойликка,
айниқса, тез бойиб кетишга
мойиллик инсон табиятига
хос хусусият. Кибер оламида
кам миқдордаги пуллари
тезда кўпайтиришни ўр-
гатаман дегувчилар ҳам
одамларнинг айнан ана шу
психологик ҳолатидан фой-
даланмоқда.

Ёдингизда тўтинг, трей-
дерлик фаолияти бевосита
биржа савдолари билан
боғлиқ бўлиб, унда муайян
қонун-қоидалар, молиявий
билимларга таянган ҳолда

савдо операцияларни амалга
ошириш лозим. Акс ҳолда
пулларингиздан айрилиб
қолишингиз мумкин. Чунки
биржа савдолари тавак-
калчиликка асосланган. Шу
сабабли айни мавзу бўйича
турли хил хабарларга алда-
ниб қолманг.

Ўзбекистон
Республикасида крипто-
активларнинг муомаласи
давлат томонидан
тартибга солинган. Бу
бўйича ваколатли давлат
ташкilotи бор. Бундан
ташқари, тегишли тартибда
рухсатнома ҳамда
лицензияларни олган
ҳолда шуғулланиш лозим.
Акс ҳолда Ўзбекистон
Республикаси Маъмурий
ва Жиноий жавобгарлик
кодексларида кўрсатилган
жавобгарликка сабаб бўлади.

ОГОҲ БЎЛИНГ!

“Сарик”дан “яшил”га бир ой кифоя бўлди

Орол денги-
зининг қури-
ши табиат ва
инсониятга
қанчалик
катта талофат
келтирганига
бир ойдирки
ўзим гувоҳ бў-
либ турибман.

**Адҳамжон
АБДУЛЛАЕВ,
Мўйноқ туманидаги
Учсой овул
фуқаролар йиғини
профилактика
инспектори, капитан.**

Наманган вилоя-
тидан бу ерга
хизмат ишимни
кўчирмасимдан
олдин кўпчилик
юртдошларимиз каби
Оролбўйи ҳудудлари-
да ашшаётган бовурла-
римизнинг ҳолатидан
фақат телевизор ва
интернет орқали
хабардор эдим.

Бу ерда иқлим,
турмуш тарзи водий-
дан бироз бошқача,
лекин халқи меҳ-
мондўст. Шу боис
учсойликлар билан
тез тил топишиб

кетдим. Овулда бир
минг уч юз нафар
аҳоли истиқомат
қилади. Ҳар куни
4-5 та оилага кириб,
ўзимни таништи-
риб, уларнинг яшаш
шароити, ким нима
билан машғул экани-
ни ўрганиб чиқяпман.
Ўз навбатида, йиғин
осойишталигини таъ-
минлаш учун шахсий
телефон номеримни
беряпман. Ҳозир 80
нафар фуқаро чет
элга ишлаш учун
кетган. Худудда
бирор ишлаб чиқа-
риш корхонаси ёки
тадбиркорлик кенг
ривожланмагани
учун ишсизлик муам-
моси бор. Икки юзга
яқин газ қудуқларида
аҳолининг атиги 10
фоизи ишлайди. Шу

сабаб, баҳор мавсу-
мида бу рақамлар
яна ортиши мумкин.
Овул ҳудуди
катта – 160 кило-
метрчага чўзилган.
Шу боис хонадонлар
анча тарқоқ жой-
лашган. Фуқаролар-
нинг асосий қисми
чорвачилик ортидан
кун кечирмоқда.
Айримлари овулдаги
6-умумтаълим макта-
би ва унинг филиали
ҳамда битта давлат
боғчасида меҳнат
қилмоқда. Бир қисми
савдо ва майиш
хизмат кўрсатиш шо-
хобчаларида банд.
Худуд кенг яйлов
ва тўқайзорлардан
иборат бўлгани
учун чорва моллари
боқишга анча қулай.
Лекин ҳеч ким чорва

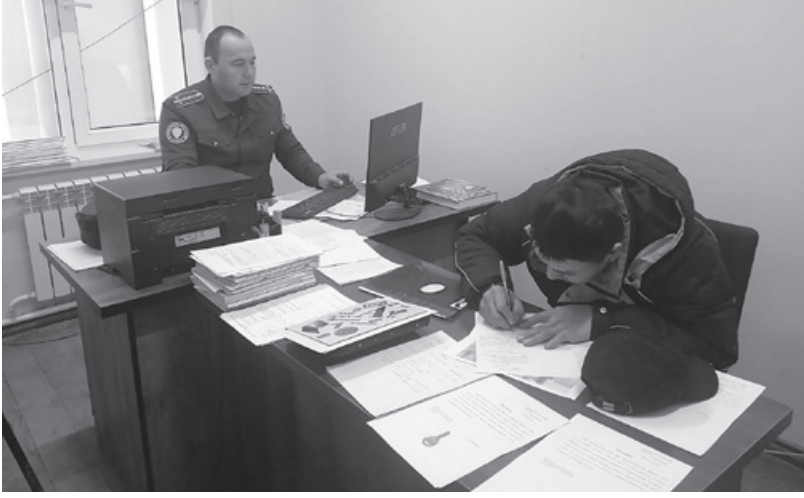
молларини ҳайдаб
ёки боғлаб боқмайди,
ҳамма тўқайзорларга
қўйиб юборади. Ойда
бир ёки икки мар-
та хабар олишади,
холос. Бироқ назо-
ратсиз қолдирилган
чорва моллари
орасида йўқолишлар
ёки ўлим ҳолати юз
бериши табиий. Шу
боис ўғрилиқнинг
олдини олиш учун
хонадонма-хонадон
юрйиб, аҳолига моли-
ларини назоратсиз
қолдирмасликларини
тайинлаб, тушунти-
риш ишларини олиб
бояпман.

Баъзи учсойлик-
лар 170 километр
йўл босиб, Орол
денгизидан “Артемия
салина” номли қурт
териби келиб, Хитойга
экспорт қилиш билан
шуғулланар экан.
Йиғиндаги “Мўйноқ
қўлтиғи” кўли улар
учун ягона ҳаёт ман-
баи. Орол денгизидан
ажралиб қолган ушбу

кўлга энди-энди
Амударё сувининг
охирги ирмоқлари
етиб келмоқда. Агар
ушбу кўл сувга тўлса,
бу ерда чорва молла-
ри ва балиқчиликни
ривожлантириш
мумкин.

Овул фуқаролари
бир-бирини яхши та-
нийди. Шу боис турли
ҳуқуқбузарлик ёки
оилавий келишмов-
чиликлар йўқ. Шун-
дай бўлса-да, аҳоли
билан учрашувларда
мавжуд хавф-хатар-
лар ҳақида огохлан-
тириб, жиноятнинг
салбий оқибатларини
амалий мисоллар ёр-
дамида тушунтириб
бояпман. Ҳуқуқбу-
зарликларнинг содир
этилиши сабаблари,
уларга имкон берув-
чи шарт-шароитлар
“махалла еттилиги”
ва жамоатчилик
тузилмалари билан
тизимли ўрганиляпти.
Шу тариқа 2024 йил
битта ўғрилиқ сабаб

“сарик” тоифада
бўлган овулимиз
ҳозир “яшил” тоифага
ўтди. Келгусида тунги
кузатув назорат тад-
бирлари ташкил этиб,
замонавий видеоку-
затув қурилмалар со-
нини кўпайтирамиз.
Кувонарлиси,
шундай олис
худудда аҳоли учун
зарур шароитлар
яратилмоқда. Хизмат
уйим бўлмаса-да,
ийгин идорасида
“еттилик”нинг ҳар
бир аъзоси учун
етарли шароитлар
мавжуд. Излаган
имкон топар,
деганларидек, бор
имкониятларни
ишга солиб, овулни
жиноятдан холи
худудга айлантириш
йўлида кечаю
кундуз учсойликлар
хизматидамиз.
Бу борада
“махалла еттилиги”
аъзолари энг яқин
қўмақдошимга
айланган.

“АЁЛЛАР ДАФТАРИ”ДАН ТАДБИРКОРЛИК САРИ

**Жойлардаги хотин-қизларни
доимий иш билан таъминлаш
давлат сиёсатининг устувор
вазифаларидан. Биргина
Паркент тумани мисолида
айтсак, 2024 йилда “Аёллар
дафтари”да рўйхатга
олинган 3 минг 888 нафар
хотин-қизнинг 182 нафарига
имтиёзли кредит ажратилди.**

Натижада ишсиз аёллар билан
бирга, ўнлаб иш қидираётган,
аммо ҳунарли ёшларнинг ҳам
доимий иш билан таъминла-
нишига эришилди. Хусусан, “Самар-
обод” маҳалласида истиқомат қилув-
чи Фотима Боева бир неча йиллар
аввал рўзгорининг майда юмушлари-
дан ортмаётган оддий уй бекаси эди.
Эндиликда у тадбиркор аёл сифатида
ишонч билан ҳаракат қилмоқда.
Унинг айтишича, хонадонига хатлов
юзасидан келган маҳалла вакиллари
билан атрофлича суҳбатлашган ва
2022 йилда имтиёзли равишда 29
миллион сўм кредит олди. Маҳаллий
фермерлардан майиз харид қилиб,
навлар асосида қадокланган маҳсу-
лот сотувини йўлга қўйди.

– Изланган ва имкон истоганга
шароит бор экан, – дейди **Фоти-
ма Боева**. – Бир неча йил давомида
қайтариш керак бўлган кредитни
даромадимиз яхши бўлгани сабаб
муддатидан олдин тўладик. Яна бир
ташаббус асосида 50 миллион сўм
миқдорда имтиёзли кредитни нақд
шаклда олдик. Бунинг натижасида
ўндан зиёд аёллар ишли бўлди. Улар
ўз уйларида бўлган ҳолда узумни
қуришиб, майизни қадоклаб, ҳар ойда
3-4 миллион сўм даромад топтоқда.
Ўзимиз йилига 120 миллион сўм соф
даромадга эга бўлдик. Яшаш шаро-
ити яхшиланди, ҳозирда ўғлим ва
келинимни ўқитмоқдаман.

Ҳозир бу онахон “Аёллар даф-
тари”дан чикиб, давлат қўмағи
асосида ижтимоий ҳимояга муҳтож
хотин-қизларга ҳомийлик қилмоқда.
Бундан кўринадики, берилган имко-
ниятлардан самарали фойдаланиш,
ҳаракат ва ишбилармонликда гап
катта.

Абдулазиз МУСАЕВ,
журналист.

Ходимларни оммавий ишдан бўшатиш мумкинми?

Шаҳрибону БЕКМУРОДОВА,
Тошкент вилояти:

– Яқинда иш фаолиятимиз
тўхтатилиб, барча ходимлар
бир вақтнинг ўзида ишдан
бўшатилди. Энди ишсиз қолдик.
Қонунчилигимизда оммавий ишдан
бўшатиш бўйича нима дейилган? Шу
ҳақда маълумот берсангиз...

Сарвар МАМАДИЕВ,
хуқуқшунос:

– Қонунчиликка қўра,
ходимларнинг сони 20
нафар ва ундан ортиқ
бўлган ҳар қандай
ташқилий-хуқуқий шаклдаги
ташқилот (унинг алоҳида
бўлинимаси)ни тугатиш
орқали ходимларни
оммавий ишдан бўшатиш

мумкин. Бу жараёнда ишда
бўшатилаётган ходимлар
сони (штати) қуйидаги
миқдорда бўлиши керак:
– 30 календарь кун ичида
50 нафар ва ундан ортиқ;
– 60 календарь кун ичида
200 нафар ва ундан ортиқ;
– 90 календарь кун ичида
500 нафар ва ундан ортиқ
ходимни қисқартириш тала-
би қўйилган.

Аммо маҳаллий давлат
ҳокимияти органлари
ходимларни оммавий
равишда ишдан бўшатиш
тўғрисидаги қарорларни
ушбу кечиктириш келтириб
чиқарган йўқотишларни
иш берувчига бир вақтнинг
ўзида қисман ёки тўлиқ
компенсация қилиш орқали
6 ой муддатгача тўхтатиб
туриши мумкин.

Диний экстремизм
ва терроризмни
ТАРҒИБ ЭТУВЧИ манбалар
“Meta” ва “Telegram”да
кўплиги маълум бўлди.

Ўзбекистондан
Хитой, Россия ва
қўшни давлатларга
АВТОБУС ҚАТНОВЛАРИ
йўлга қўйилади.

“The New York Times”
газетаси Бухорони 2025
йилда ташриф буюришга
АРЗЎЙДИГАН ШАҲАРЛАР
қаторига киритди.

Ёрдам манзилига етиб борди

КўМАК

Когон туманидаги “Тараққиёт” маҳалласида 3 минг 448 нафар аҳоли истиқомат қилаётган бўлиб, уларнинг 53 нафарини ногиронлиги бўлган шахслар ташкил этади.

Зарнигор НАФИДДИНОВА,
журналист.

Маъмур маҳаллада ижтимоий ҳодим сифатида фаолият юритувчи Мадинабону Хошимова сазй-ҳаракати билан мавжуд 53 нафар эҳтиёжманд аҳолининг 28 нафари кизиқиши бўйича касб-хунарга йўналтирилди. Бандлиги таъминланиб, доимий даромадга эга бўлиши натижасида реестрдан чиқарилди.

Шундай хонадонлардан бири Шухрат Ғафуров ва Дилдора Очилова оиласи бўлиб, ижтимоий ҳодим “Кейс менежмент” усули асосида уларнинг ижтимоий аҳолини ўрганиш ва кўрсатиладиган хизматлар режасини ишлаб чиқди.

Биринчи навбатда эр-хотин ва уларнинг фарзанди Алибек чуқурлаштирилган тиббий куриқдан ўтказилди. Дилдора Очилова ва Шухрат Ғафуровга ногиронлик гуруҳи белгиланди. Алибек имтиёзли равишда боғчага жойлаштирилди.

Дилдора опа тикувчилик корхонасига, Шухрат ака эса “Kogon collection” масъулияти чекланган жамиятига ёрдамчи ҳодим лавозимига ишга жойлаштирилди.

“Саховат ва кўмак” жамғармаси маблағлари ҳисобидан уларнинг хонадонига иситиш тизими ўрнатиб берилди.

МЕНДА САВОЛ БОР...

Камола РАҲИМОВА. Ёғжудовон тумани:

— Ота-онаси ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган болалар фарзандликка олиниши мумкинми?

“Фарзандликка бола асраб олмоқчиман...”

Хуршид АВЕЗОВ,
Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги
Бухоро вилояти бошқармаси шўъба мудир:

— Қонунчиликка кўра, етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни аниқлаш, муқобил жойлаштиришнинг шаклларига йўналтириш ва уларнинг ҳисобини юритиш тартибига мувофиқ қуйидагилар фарзандликка олинади:

- ота-онаси вафот этган;
- ота-онаси ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган;
- ота-онаси суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган;
- ота-онаси болаларни тарбиялаш ёки уларнинг ҳуқуқ ва манфатларини ҳимоя қилишдан бўйин товлаган;
- ота-онаси бир йилдан ортиқ муддат давоми-

да болалар муассасалари ёки тиббий муассасалардаги боласидан узрли сабабларсиз хабар олмаган;

- ота-онаси тарбиялаш, даволаш муассасаларидан, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш муассасасидан ва бошқа муассасалардан боласини олишдан бош тортган;
- ота-онаси бедарак йўқолган ёки вафот этган деб эълон қилинган болалар.

Шунга кўра, Сиз қайд этган ҳолатда, яъни ота-онаси ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган болаларни фарзандликка олиш мумкин.

Камбағаллик — ижтимоий, иқтисодий, тиббий, психологик ёрдамга муҳтожликни, яъни ривожланишдан, даромад ва бандлик нуқтаи назаридан бирмунча ортда қолганини англатади. Ваҳоланки, илгари камбағал фуқаролар мавжуд, деган тушунчани имкон қадар яширишга уринардик.

МАҚСАД САРИ

Фаровон турмуш сари илдам одимлаяшимиз

Адолат МЎМИНОВА,
журналист.

Балки ҳар томонлама ривожланиб бораётган давлатга бу сўз ярашмайди, аҳолининг камбағал қатлами бўлиши дунё ҳамжамиятида тутган ўрнига путур етказди, қабилида шундай йўл тutilгандир. Бироқ бугун очик-ойдин камбағаллик тушунчасига кенг аҳамият қаратилиб, орамизда камбағалликда яшаётган фуқаролар борлиги тан олинди. Аҳолининг яшаш ва меҳнат шaroитини, бундай вазиятга тушириб қўйган ҳолатларни бартараф этиш бўйича комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилаётир.

— Аҳолининг камбағал қатламини фаровонлик сари етаклашда муҳим ислохотлар аллақачон бошлаб юборилди, — дейди Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Сурхондарё вилояти бошқармаси бошлиги Мухиддин ТОҒАЕВ. — 2025 йилда вилоятимизда амалий ишларни изчил давом эттириш белгиланган. Олдимизда турган энг биринчи масала, аввало, маҳаллалардаги ҳақиқий ҳолатни, камбағалликда кун кечираётган, ҳар томонлама кўмакка муҳтож аҳоли қатламини аниқлаб олишдан иборат. “Маҳалла этгидлиги” билан биргаликда вазиятни ўрганиб, фуқаро ҳақиқатдан ҳам ҳар томонлама камбағал деб топилганда, мутахассислар “фуқаробой” шаклда индивидуал дастур ишлаб чиқишди. Кимедир психологик ёрдам керак, кимнингдир фарзанди тиббий кўмакка муҳтож. Айниқса, фуқароларнинг ижтимоий-психологик, иқтисодий аҳоли ҳамда имкониятини ишга солишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Натижада одамлар фақат давлатга ва у бераётган кредит, қарз, моддий ёрдамга кўз тикмасдан, ўз имкониятини ишга солишга интилмоқда. Камбағал фуқаролар босқичма-босқич аниқ режа асосида камбағалликдан чиқариляпти.

Айниқса, фуқароларнинг ижтимоий-психологик, иқтисодий аҳоли ҳамда имкониятини ишга солишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шунингдек, ногиронлиги бўлган болаларни инклюзив таълимга жалб этиш чоралари ҳам кўриляпти. Айни вақтда бошқарма масъулари маҳаллаларда “Ғамхўрлик” гуруҳлари ташкил этиб, имконияти чекланган болаларни тарбиялайдиган кичик гуруҳлар фаолиятини йўлга қўймоқда. Жалб этилган мутахассислар ва тарбиячилар ота-она ишда бўлган вақтда, болани ўша гуруҳларга олиб боришди. Бунда бола таълим-тарбия олади, ўз эҳтиёжларини мустақил қондиришни ўрганади, жамоа билан бирга ишлайди.

Камбағал фуқаролар билан ишлаб, уларнинг “онгини уйғотиш”га ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда.

— Тан олишимиз керакки, ижтимоий, сиёсий, иқтисодий жиҳатдан фаол аҳоли билан бир қаторда, ижтимоий ҳимояга муҳтож, айниқса, боқимандалик кайфиятида яшаётган фуқаролар ҳам, минг афсуски, орамизда мавжуд, — дейди Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Сурхондарё вилояти бошқармаси Ижтимоий хизматларни мониторинг қилиш шўъбаси бош мутахассиси Анвар ЖУРАНАЗАРОВ. — Мақсадимиз ана шундай фуқаролар билан ишлаб, уларни ҳам жамиятнинг фаол қатламига айланттиришга кўмаклашишдан иборат. Бугунги кунда Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги ягона реестрида 79 минг 789 нафар фуқаро болалар нафақаси олади, моддий ёрдам олувчилар сони 1 минг 447 нафарни ташкил этади. Бу эса ўз-ўзидан давлатдан кўмак кутадиган, ҳақиқатдан ҳам ёрдамга муҳтож аҳоли сони кўплигидан далолатдир. Айнан шунинг учун камбағал фуқаролар билан нафақат иқтисодий, балки психологик жиҳатдан ишлаб, уларнинг “онгини

уйғотиш”га ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Жорий йил бошидан вилоятда фаолият юритаётган 15 нафар супервайзер ҳамда 15 нафар психологлар танлаб олиниб, улар “Камбағалликдан фаровонлик сари” дастури асосида ўқитилиб, камбағал фуқароларнинг ўзига бўлган ишончини ошириш, руҳий ҳолатидан келиб чиқиб, маълум бир соҳага йўналтиришга жалб қилинди. Натижада фуқароларнинг қобилиятлари аниқланди, кучли ва заиф томонлари комплекс ўрганилиб, уларнинг мустақил фаолият юритиб, рўзгорини уддалаш учун шароит яратилди.

Аҳолини камбағалликдан чиқариш, турмуш фаровонлигини ошириш борасида қилинаётган ишлар ва мақсадлар улкан. Йил бошидан маррани катта олиб, бошқарма томонидан жиддий ишларга қиришилганки, камбағаллик чекиниб, аҳолининг ҳам иқтисодий, ҳам ижтимоий-психологик ҳолати яхшиланиб, фаровон турмушга қадам қўйса, не ажаб.

МАНЗАРА

Хонадонларга кирганда, аёлларга кўпроқ рўзгор тутумида саранжом-саришта бўлиш, озодаликка риоя қилиш ҳақида гапираман. Агар оилада аёл зукко бўлса, ўз ўрни ва ҳурматини топади. Турмуш ўртоғининг меҳрини қозонади. Бахтли ва аҳил-иноқ яшаётган эр-хотинларни кузатсангиз, уларнинг бу фаровон турмушида аёлнинг ҳиссаси катта экани яққол намоён бўлади.

Аёл бўлса саришта, унинг бўлар ҳар ишда

➤ Мухаббат УМАРОВА,
Шўрчи туманидаги “Зарбдор”
маҳалласи хотин-қизлар фаоли.

Маҳалламизда 1 минг 886 нафар хотин-қиз истиқомат қилади. Кунига уларнинг 10 нафаридан кўпроғи билан суҳбатлашшга ҳаракат қиламан. Кизиқшлар, мақсад ва режалари ҳақида сўрайман. Бирор ёрдамга эҳтиёжи бўлса, керакли хизматларни кўрсатаймиз. Шу зайдла бугунга қадар анчагина опа-сингилларимизнинг яшаш шароити ва имкониятларини яхшилашга эришдик.

Моҳира Худойназарованинг тадбиркорлик фаолиятини бошлаганига 5-6 йилча бўлиб қолди. Аввалига кичик

савдо шохбчаси ташкил этган аёл, бора-бора ўз фаолиятини кенгайтиришга эришди. Ҳозирги кунда озиқ-овқат дўконида турфа хилдаги маҳсулотлар сотиб, халқ қорига яраяпти. Бундан ташқари, уйда турли-туман пишириқлар тайёрлаб, тўй ва байрам дастурхонларини безашга муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Келгусида кичикроқ тикувчилик корхонасини очилини ният қилиб турибди. Шу орқали ишсиз аҳоли учун янги иш ўринлари очилини режалаштирган. Тадбиркорни қўллаб-қувватлаш мақсадида 100 миллион ва 33 миллион сўм миқдорда икки марта имтиёзли кредит олишига ёрдам бердик. Бу маблағлар эвазига у шароитини анча яхшилаб, бир неча музлатгич харид қилди. Айни вақтда 3-4 нафар фуқаронинг доимий бандлигини таъминлаб келмоқда.

Мухайё Пардаеванинг тикувчилик бўйича анча йиллик тажрибаси бор. Шу боис хунаридан унумли фойдаланиш мақсадида кичик тикув корхонаси ташкил этди. У ерда 7-8 нафар аёлнинг доимий бандлиги таъминланган. Хунармандга ёрдам бериш мақсадида субсидия асосида 3 та тикув машиниси тақдим этилди.

Маҳалладаги турли муаммоларни ҳал этишда раисимиз Манзура Йўлдошева доимий ёрдамчимиз. Ўзининг кўп йиллик тажрибасига таяниб, керакли маслаҳат ва йўл-йўриқларни кўрсатишдан сира чарчамайди. Қолаверса, ёши улуг онахонимиз Норсат Назарова оилаларни

мустақамлигини таъминлаш, низоларни бартараф этишда ҳамisha биз билан елкадош. Уларнинг кўмаги билан ўтган йили 14 та оилани муросага келтиришга эришдик. Бирорта ажралиш ҳолати қайд этилмади.

Янги бошланган йилда олдимизга катта мақсадларни қўйганмиз. Биринчи навбатда, эҳтиёжманд хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш, ишсизларнинг бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратмоқчимиз. Ҳомийларни жалб қилган ҳолда уларнинг шароитини яхшилашга муносиб ҳисса қўйишнинг мақсад қилганмиз.

Қолаверса, маҳалламиз ҳудудда ширинлик пиширадиган цех ва гўзаллик салони очилини ният қилганмиз. Шу билан ана бир неча янги иш ўринларини ташкил этишга эришган бўламиз.

